

Anklagene flyr om koreansk 17. mai

Kunstner Morten Traavik anklager utenriksministeren for løgn og forlanger dementi. Men UD står fast på at kunstneren har ført dem bak lyset.

EYSTEIN RØSSUM
CHRISTINA PLETEN
eystein.rossum@bt.no

Utenriksdepartementet og minister Jonas Gahr Støre opptrer skammelig og dobbeltmorsk når de forsøker å distansere seg fra Morten Traaviks 17. mai-forestilling i Pyongyang. Det mener kunstneren selv, som er provosert over det han mener er flisespikkeri og feighet fra myndighetenes side.

–UD og Støre burde være takknemlig for at jeg har presentert Norge på en smigrende og kompromissløs måte. Støre har tidligere snakket om verdien av å opprette tillitsskapende tiltak med Nord-Korea, men det er bare propaganda, sier Traavik.

Langet ut

Utenriksminister Jonas Gahr Støre langet denne uken ut mot Traaviks bruk av UDs logo i forbindelse med kunstnerens festival «Yes, we love this country» i Nord-Koreas hovedstad. Utenriksministeren skrev i et brev til Frp-representant Gjermund Hagesæter at Traavik ikke har fått støtte til arrangementet, og omtalte Traaviks bruk av UD-logoen som «misbruk».

I 2010 fikk Traavik 63.800 kroner i bidrag fra UD til en oppføring av rockeoperaen «Sorte gribber» i Nord-Korea. Dette skulle skje i april i fjor, men ble utsatt. Departementet mener imidlertid Traaviks 17. mai-arrangement er noe helt annet.

«Det arrangement han gjennomførte 17. mai, er, hvis man skal legge hans egen beskri-

fakta

Morten Traavik-saken

- Kunstneren Morten Traavik oppførte stykket «Yes, we love this country» i Nord-Koreas hovedstad Pyongyang 17. mai.
- Flere medier, også internasjonalt, har rapportert at Traavik fikk støtte fra UD til prosjektet.
- Frps stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter stilte skriftlig spørsmål til utenriksministeren 16. mai om hvorfor UD har støttet arrangementet.
- Gahr Støre svarte at UD ikke hadde gitt direkte støtte til arrangementet, og at Traavik hadde misbrukt UDs logo.

velse i invitasjonen til grunn, et annet arrangement enn det han fikk støtte til. (...) Det er en selvfølgelig forutsetning at det skal være samsvar mellom det arrangement som blir skildret i en søknad, og det arrangement som faktisk fremføres. 17. mai-arrangementets form og innhold har vært ukjent for UD,» skriver seniorrådgiver Carsten Carlsen i en e-post til BT.

Fikk grønt lys

Traavik legger imidlertid frem dokumentasjon som han mener bekrefter at han har fått grønt lys for å fremføre «Sorte gribber» under 17. mai-festivalen i år. I en e-postdialog med Danse- og teatersentrum, som er sekretariat for UDs reisestøtteordning, ber Traavik om å få overført støtten til 2012. Han vedlegger også et dokument som beskriver 17. mai-arrangementet, der det også står at detaljene for programmet skal videreutvikles. Traavik får utsettelsen innvilget 7. oktober 2011.

–Det Støre har skrevet til Stortinget, er beviselig løgn. Jeg synes det er feigt og skammelig at UD prøver å snike seg unna det de selv har gjort, i stedet for å stå for det. Det er ikke slike politikere og diplomater vi vil ha, sier kunstneren.

Endret premissene

I likhet med UD mener også Danse- og teatersentrum at Traavik har endret premissene for støtten. Daglig leder Tove Bratten skriver i en e-post at de har godkjent en ren utsettelse, men at den forestillingen som faktisk ble oppført «overhodet ikke (har) blitt behandlet hos oss, og følgelig ikke mottatt noen støtte». «Dette er svært alvorlig,» legger Bratten til.

–Jeg forstår at Bratten sier det hun gjør. Hun safer i en tilspisset situasjon, og ønsker ikke å komme i klammeri med UD, som hun har et prestisjefylt oppdrag for, sier Traavik.

Kunstneren sier en forkortet versjon «Sorte gribber» var med i 17. mai-programmet, og mener myndighetene nå driver med flisespikkeri.

–Jeg er sikker i min sak. Sanger fra «Sorte gribber» innledet og avsluttet arrangementet, og 18 kunstnere og journalister fra Norge var med og så hva som skjedde, sier han.

Fikk aldri brev

Traavik tilbakeviser også Støres påstand om at UD prøvde å forhindre «misbruk av departementets logo». Ministeren viser i brevet til Hagesæter til at dette skal ha skjedd i et brev til Traavik 9. mai i år. Men i en e-post til Traavik datert 22. mai – samme dag som utenriksministeren ga sitt svar til Stortinget – skriver UD at brevet er kommet i retur fra Posten, fordi adressen de hadde brukt var feil.

–Først den 22. mai mottok jeg dette brevet, i elektronisk format. Det skjedde altså etter at 17. mai-festivalen var gjennomført, sier Traavik.

Han bedyrer også at han ikke har hørt «en dritt» fra den norske ambassaden i Seoul, som ifølge Støre var bedt om å «anmode Traavik om å rette opp de feilaktige opplysningene dersom de kom i kontakt med ham».

Kunstneren liker dårlig å bli beskyldt for å lyve.

–Det gjør meg litt skremt, faktisk. Særlig når saken handler om at vår festival skal ha blitt brukt som propaganda av et nordkoreansk regime som ikke er til å stole på, sier Traavik.

«Det Støre har skrevet til Stortinget, er beviselig løgn»

MORTEN TRAAVIK,
KUNSTNER

Frp vil til bunns i saken

–Det kan virke som om alle opplysninger ikke har kommet frem i denne saken, sier stortingsrepresentant Gjermund Hagesæter (Frp), (bildet).

Hagesæter sier han ikke er kjent med at Traavik fikk innvilget utsettelse for reisemidlene fra UD.

–Det hele er forvirrende, og jeg

vil følge denne saken videre. Hvis ikke den hele og fulle sannhet er kommet frem, er det alvorlig, sier Hagesæter.

–Støre burde ha opplyst om at Traavik fikk innvilget utsettelse, sier Frp-politikeren, som er bekymret over at ikke all informasjonen i saken er på bordet.

Hagesæter venter også på svar fra

Kulturdepartementet om støtten til Traavik.

–Dette skal jeg forfølge videre, sier Hagesæter, som mener UD og Støre nå forsøker å distansere seg fra Traavik.

–Jeg tror Støre har innsett at dette er uheldig og egnet til å styrke autoriteten til det undertrykkende regimet i Nord-Korea, sier han.

KUNNE VÆRT VERRE: «Sorte gribber» var først tenkt støtte for å delta på, det er jo på mange måter mye verre.

bt.no/utenriks: Her finner du alltid ferske utenriksnyheter

oppført Aprilfestivalen i fjor. Den åpner på Kim Il-sungs fødselsdag – i Nord-Korea omtalt som «Solens dag». – Det var denne UD først ga reisier Traavik. FOTO: GORM K. GAARE

DET NYTTER: En gutt i Jemens hovedstad Sanaa får sin dose.

FOTO: HANI MOHAMMED, AP

Nærmer seg full seier over polio

GENÈVE: Verdenssamfunnet nærmer seg målet i kampen for å utrydde poliomyelitt. Men i flere fattige land truer polio fortsatt tusener av mennesker. Verdens helseorganisasjon WHO ønsker ifølge BBC å styrke kampen mot polio i Nigeria, Afghanistan og Pakistan. Dette er i dag de eneste landene der sykdommen er svært utbredt. – Kampen mot polio står på vippepunktet mellom seier og nederlag, sier WHO-sjefen Margaret Chan. Fra årsskiftet og til midten av mai ble det bare meldt om 55 nye tilfelle av polio. NTB

«Uanstendig» presidentbilde

JOHANNESBURG: Sør-Afrikas president Jacob Zuma led nederlag da retten ikke ville forby et omstridt bilde av ham i Lenin-positur med kjønnsorganene hengende ut av bukse-smekken. Den satiriske kunstneren Brett Murrays fremstilling av presidenten ble utsatt for hærværk i Johannesburg tirsdag. ANC gikk likevel til sak mot kunstneren, galleriet og avisen som trykket det ANC mener er et uanstendig bilde.

– Bildet befinner seg allerede på internett, sa dommeren og spurte hvordan et forbud i så fall skulle iverksettes. NTB-AFP

OMSTRIDT: Aksjonister sørget for å male over president Zumas edlere deler. FOTO: REUTERS

FN: Hele familier ble skutt i Syria

GENÈVE: Styrker knyttet til det syriske regimet har likvidert hele familier og skutt barn som deltar i demonstrasjoner, ifølge en ny FN-rapport. Også de væpnede opprørerne har mange grove brudd på samvittigheten, blant dem likvideringer, bortføringer og tortur av bortførte soldater, heter det. Rapporten er skrevet av en gruppe eksperter som har intervjuet over 200 ofre og øyenvitner.

NTB-AFP-REUTERS

Israelsk aksjon mot innvandring

TEL AVIV: Israelsk politi pågrep 17 personer som i går tok del i voldelige demonstrasjoner mot tilstrømmningen av afrikanske innvandrere i Tel Aviv. Rundt 1000 beboere i den fattige bydelen ved busstasjonen i Tel Aviv hadde samlet seg til protest mot det de sier er en flom av papirløse innvandrere fra Afrika. «Vi er flyktninger i vårt eget nabolag» og «Utvis sudanerne» sto det på plakatene.

NTB-DPA

Sivile flykter i redsel i Somalia

PÅ FLUKT: Veien mellom Mogadishu og Afgoye har den største konsentrasjonen av flyktninger i verden. De er svært fattige, og mange bor i provisoriske hytter av plast og tøy. FOTO: FARAH ABDI WARSAMEH, AP

MOGADISHU: En større regjeringsoffensiv i Somalia driver islamistene vekk fra den strategisk viktige byen Afgoye, ifølge militære ledere. Tusener av sivile flykter i redsel for å bli rammet av kampene. Somaliske regjeringssoldater og styrker fra Den afrikanske union (AU) har de tre siste dagene deltatt i fremrykkingen mot byen Afgoye, 30 kilometer nordvest for hovedstaden Mogadishu. Byen har lenge fungert som en viktig base for islamistgeriljaen Al-Shabaab. NTB-AFP